

ophævede, skulde staae illusorisk, man saa igjen- nem Værnepligtsloven tillader Militairarbejdere at bytte sig fri for deres Værnepligt, saamange af dem, der have Vst. Jeg agter derfor at stemme imod Nr. 8.

Hjør: Jeg skal forsaavidt benytte den Text, den ærede sidste Taler gav mig, som jeg vil reise det Spørgsmaal, om der kan tænkes noget mere Urimeligt i Verden end at sende Faarene ud imod Ulvene og lade Hyrden blive hjemme. (En Stemme: Officererne skulde være deres Hyrder). Det ærede Medlem mener, at Officererne ere de rette Hyrder, men jeg holder mig til den Text, som den ærede sidste Taler gav. Overhovedet havde jeg ikke troet det nødvendigt at sige et eneste Ord til Forsvar for det Forslag, der er stillet under Nr. 2; men til min Forundring har jeg Aftalene hørt det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ste Valgfreds (C. B. Nyholm) og det militaire Medlem fra Odense (Ernst), men ogsaa den ærede Minister — og især det ærede Medlem, der først havde Ordet — med megen varme tale for Præsternes fritagelse for Værnepligt. Den høitagtede Minister begyndte — hvis jeg ikke misforstod ham — med at rette Spørgsmaalet til Forstanden, og hvis jeg, som sagt, ikke misforstod ham, saa var det hans Mening, at naar man appellerede til Forstanden her i Salen, saa maatte den tilsige, at man ikke stemte for Forslaget under Nr. 2. Saaledes har jeg forstaaet ham. Den ærede Minister kom dernæst til at tale om Tølsesen. Nu har jeg ikke saa sjældent her i Salen hørt, at man skulde vogte sig for at lade Tølsesen raade i politiske Spørgsmaal, og jeg skal tilstaae, at jeg holder fast derved, jeg troer, at det er rigtigt. Man skal ikke lade Tølsesen raade i nogetsomhelst Spørgsmaal og allermindst her; men forøvrigt er det mig ubegribeligt, hvorledes man af Tølsesseshensyn skulde komme til at fritage Geistlige for deres Værnepligt. Jeg hørte nok, at den ærede Minister sagde, at Præsternes Gjerning var mere en Fredens Gjerning. Ja, hvis det var saaledes, hvis det viste sig, at Præsterne slet ikke gavede sig af med krigeriske Gjerninger, saa vilde jeg give den ærede Minister Ret; men jeg er over-

beviist om ikke at feile, naar jeg siger, at Præsterne ere de første, ere i Spidsen, hvor det gjælder om at opflamme Folk til Krig eller med andre Ord, at de ere den meest krigeriske af alle Samfundsklasser. Men saa udtrykkelig at gjøre dem frie, det vilde jo være en himmelraabende Uret imod dem; det var jo Synd at tvinge dem til at være frie for Værnepligt, at forhindre dem fra at deeltage i en Gjerning, som de ved mangfoldige Leiligheder lodprife. Nei, jeg vil sige, hvad jeg før sagde: jeg troede ikke, at en eneste Mand vilde reise sig for at tage Ordet til Forsvar for, at de Geistlige skulde fritages, men at Enhver tværtimod vilde stemme for Forslaget, saa meget mere, som det er en Kjendsgjerning, at Frihed og Lighed angaaende dette Punkt lød fra Alles Læber, da vi ifjor behandlede Hærloven. Og nu komme vi neppe et Aar efter og ville fritage en Samfundsklasse, der efter min Opfattelse burde være den allerførste i Rækkerne. Jeg seer ikke, hvorledes de Geistlige paa nogen Maade skulde kunne komme til at udøve nogen smukkere Gjerning, og jeg seer saa meget mindre Grund til at fritage dem, som man netop af deres Optræden ved enhver Leilighed maa antage, at de ere særdeles godt stikede til at være Soldater. Jeg er overbeviist om, at dersom man nøie vilde sætte sig ind i deres Gjerning og Virksomhed i kirkelig Retning, sammenholdt med, hvad de kunne komme til at udføre som Soldat, saa vilde det Første staae tilbage i Priis for det Sidste. Altsaa, jeg vil i Modsetning til saavel den ærede første Taler som den ærede Minister meget indstændigt tilraade Thinget at stemme for Forslaget under Nr. 2. Jeg er de Herres Forslagsstillere meget taknemmelig for at de have bragt det frem, og var det ikke blevet af Andre, saa havde jeg stillet det; thi det var et Punkt, som strax saldt mig i Dinene ved Lovforslagets Forelæggelse. Jeg skal saameget mere tilraade at gaae ind paa dette Forslag, som jeg er overbeviist om, at Standen selv vil sætte en overordentlig Priis paa, at det vedtages, og at de Geistlige ville føle sig overordentligt generede og ilde berørte ved at blive fritagne, ja, at det endog saa vilde være berettiget, om de sagde, at man ikke havde fundet dem værdige til at tjene ligesaaavelsom deres øvrige Lands-